

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICO-CHIRURGICA,*

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS, manè discutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis vigesimo-quarto mensis Februarii, anno Domini M. DCC. LII.

M. CLAUDIO-ANTONIO RENARD,
Doctore Medico, Præside.

An ad sistendam membrorum rescisioni supervenientem hæmorrhagiam, detur artificium tutius vasorum ligaturâ?

I.

ANATOMICIS cognitionibus, physicis inventis, inconcussis ratiociniis, utilioribus observationibus, tutiori ac dolorificâ minùs Chirurgiâ medendi artem illustrare Medici munus est. Quod assiduo labore ac iteratâ experientiâ comperierunt Veteres, illud subtilioris Neotericorum physices confirmant principia. Illi rebus in medicis versatissimi non minori studio Chirurgiæ progressui proviserunt. A diris calculi doloribus

* *M. Urbani de Vandenesse,*

calculosi vesicam liberabant, Lithotomiâ; Ossium capitis fragmenta cerebrum lædentia tollebant, Terebratione; Pectoris cavum à pure collecto mundabant, Puncturâ; ferro ac ustione Ramicem delebant; Membrorum luxata fractave ossa arte reponebant ac curabant; Artus gangrenâ aut sphacelo tactos abscindebant. Dubitas? Hippocratis, Celsi, Galeni, Oribasii, Aetii, Pauli Æginetæ, Albucasis, quæ extant, opera pervolvas; nos plura de Chirurgicis amisisse fateberis, quæ illos non latebant. Sanguinis circuitum, susurras, ignorabant Antiqui? Si quid ipsos fugit aut fefellit, quod nunc innotescat, in artis splendorem vertatur & in ægrorum salutem ac solatium. Œconomiæ animalis legibus magis consonam adhibe methodum, quo poteris, pressiori pede Naturæ vestigiis insiste, hanc agentem imitare, tutus eris. Hoc & ad ipsammet Chirurgiam pertinet monitum; licet enim illa saniores tutetur partes promptâ ac violentâ læsarum separatione, dùm vitiata à sanis successivo ac tacito veluti molimine Natura rejicit; summa tamen Chirurgo semper laus erit, ipsius simplicitatem affectare, doloris aculeos vitare, inevitabiles mitigare, ac supervenientia tractationi incommoda præcavere. Hâc perculsi veritate, quos apud sanioris, pro tempore, Medicinæ præcepta valuerunt, hanc sui muneris partem adimplere in quibuslibet Chirurgiæ operibus aggressi sunt, & præsertim in excogitandâ valentiori methodo, quâ nimiam inter secandos artus sanguinis profusionem averterent; diuque in hoc revolvendo lapide frustrà insudarunt. Constantiores forsàn & magis uniformes, nisi curiosâ humanitate permoti, nimis solliciti, huic malo occurrere allaborassent; aut si novo vulnere partes sensibus obvias vellicare pertimuissent, quas profundiores digitisque impervias Naturæ curis sanandas commisissent. Silentio prætermissis ergò variis membra decurtandi apparatibus, hujus ævi gratulabimur Chirurgis, quòd complicatorum ferramentorum & organorum farraginem justâ lance ponderantes ab eâ abstinuerint, tamquàm ab operantis imperitiæ subsidio, nedùm ingenii sagacitatisque indicio; & quòd simpliciorum cultellorum ac serrulæ armamentarium, licet Antiquorum munificentiæ donum, non spreverint; illud è contra ad praxim utiliter revocaverint.

I I.

APPARET, Celsi temporibus, in compescendâ superveniente artuum rescisioni hæmorrhagiâ, non multam sollicitudinem fuisse adhibitam; & debitam simplicitati non secùs ac prudentiæ palmam hujus ævi Medicis assignandam esse. Juxta illum Autorem, spongiam aceto madidam vasorum hiantium osculis apponere sufficiebat; nullasque præter astringentia levia, infrigidantiave aut bibula medicamina, potentiores medicinas recenset ille, ubi de sanguinem sistentibus agitur; quamvis afferat: (*a*) *multos patientes sæpe in ipso opere, vel profusione sanguinis, vel animi defectione mori.* Cauteriorum applicationem, novum varioumque tormenti genus superadditum refert Paulus Ægineta (*b*), quo fine, pro diversâ partium quibus applicabantur, figurâ, igne candentibus ferramentis variæ inductæ sunt formæ. Quæ quidem methodus & ægrotantium animum, simul & crudelitatem adhibentium apprimè denotat. Quantus amor vitæ? ignito ferro suas carnes secandas, vivos se deurendos, membra dilaceranda, dilacerata, cruentaque ac præ dolorum cruciatu palpitantia adhuc, perfundenda oleo bullienti similibusve liquoribus, patientes devovisse quis putet? Atrocem hanc praxim mollior ac mitior fugavit pietatis motus, verùm non perspicacior, dum cauteria suasit potentialia; ipsis enim nullo modo cessit hæmorrhagia, quam

(*a*) Cels. lib. 7. cap. 33.

(*b*) P. Ægin. de re Med. lib. 4. cap. 53.

tunc inter symptomata periculi pleniora annumeratam legimus, & acerbiori medelâ ægriorem factam libenter crederemus. Aliàs quis non animadvertit, quantùm indicationi sumendæ, scopoque intento, ut & Naturæ curis adversa sit causticorum quælibet classis, quæ partes amburendo & molestè vellicando, inflammationem, febrim, convulsiones, gangrænam, & infestam accidentium *syndromen* certò certiùs invehunt. Posthac, ad multiplicis seriei laqueorum admotionem confugerunt, quibus equidem pars obstupescit incidenda, dolorisque sensus obtunditur; ast laxatis habenis quid tunc? Arteriarum de novo dehiscunt ora, furit sanguis è carcere. Hæc igitur ut & similia Fabricio ab Aquapendente licet utilia visa fuerint; ipsius tamen non omninò satisfecêre votis, qui, non omni exterso præjudicatæ opinionis fuco, in demortuo partem secabat, Vigonis praxeos in plurimis æmulus, & actuali deindè cauterio absumebat quidquid vitiati reliquum. Ipsi Hildano, Fabricium ab Aquapendente ob illud sugillanti, placuit etiam vasorum ostiis ignito ferro crustam inurere. Parei debetur sagacitati, ut ipsemet affirmat (*c*) magnorum vasorum sanguinem vomentium orificia filo injecto obturandi methodus. Apagè quòd aliquid de laudibus meritò huic perillustri Chirurgo tributis demere velle videamur; attamen à vero prorsùs alienum non est, illum rectiùs ex lecturâ capitis quinquagesimi septimi libri primi * Albucasis, quem cum fastu alibi commemorat (*d*) hanc immediatæ vasorum ligaturæ ideam excepisse, quàm ex ambiguis Galeni verbis, oblivione omninò deletum illud artificium, summo ingenii acumine, expiscatum fuisse. Ligaturam mille modis ornatam ad perfectiorem ferre gradum posteà tentavit complurium saltem industria; vel figurâ acuum mutatâ, vel inventâ forcipe, quâ exteriùs traheretur resiliens arteria, huicque superiùs immitteretur laqueus. Fuerunt, qui, fibrarum carnearum fasciculo cum vase colligato, frænum firmare aggressi sunt, simul & apposito arteriæ lateri penicillo arctiùs strinxerunt. Nec dubitandum est quin ligatura tractui vasorum exterius admota, torcular dicta, quæ sectionis tempore, aut ipsâ peractâ, sanguinis in parte resecandâ moraretur affluxum, aliûs aptioris structuræ vinculi, pro hæmorrhagiâ sistendâ ideam procreaverit; felicissimo equidem ausu, ni diuturniorem gravioremque ab illâ pressionem, ut plurimùm, exciperet partium subjectarum torpor & ipsamet gangræna. Habeatur solùm ille compressionis apparatus tanquàm temporarii præsidii genus. Paribus itidem rationum momentis, abstinendum videtur ab artificiosâ arctiorique partium deligatione, quæ priori ligaturâ haud utilior est; sed sæpè sæpiùs diros ob effectus, varias nempè inflammationis species, convulsiones &c. æquè nocet, Uno verbo plurima vetant ne nimiùm hisce præsidiis confidas veluti periculo vacantibus; sæpè enim ligaturam declinavit arteriæ situs; sæpiùs modò confecta cessit, aut postea repetito sanguinis nisu lacessita excidit; sæpissimè tandem justo citiùs elabitur, in robustis præsertim ac succo plenioribus, in quibus ad contusas proindèque inflammatas ligaturâ partes, promptior ac copiosior affluit suppuratio; hinc recrudescit hæmorrhagia quæ priùs adhibitam artem eludit. Ad absorbentium, ad stypticorum effectus, ad causticorum etiam cum ligaturâ sociatorum incommoda attendenti planè

(*c*) Oper. lib. 12. cap. 35. Edit. par. 2628. in-fol.

(*d*) Ibid. lib. 24.

* Et est perdifficile placare malum aut sistere sanguinem arteriarum quæ sunt in perpetuo motu. Cùm ergo accidit alicui illud tene curiosè & artificiose manu tuâ orificium arteriæ & pone super ipsum digitum tuum indicem, & stringe eum multum donec retentus sit sanguis sub digito tuo, deinde & scias quòd quandò arteriâ fluit sanguis, tunc non est possibile abscindere ipsum, præcipuè quandò arteria est magna, nisi uno quatuor illorum modorum, aut cum cauterio sicut diximus, aut cum extractione, cum extrahi potest, nam quando extrahitur, contrahuntur extremitates ejus & sistitur sanguis, *aut ut ligetur cum filo ligatione forti*, aut ut ponantur super ipsum Medicinæ de proprietate quarum est abscindere sanguinem, & stringatur cum pulvinaribus strictione decenti. Qui autem administrat abscissionem ejus, aut *ligamentum & strictum cum panno*, aut positionem rerum comburentium & similium non confert nisi admodum rarò. Basileæ 1541. *in-fol.*

patet, quàm leve hæc hæmorrhagiæ vel præſenti, vel imminenti ponant impedimentum. Præterea quantâ cum difficultate hæc ipſa tutò injicitur ligatura? qui dolores? quot accidentia accerſit? quot ex punctura, ex diſtractione, vellicatione & compreſſione partium nervoſarum inſtant mala? Quàm certa exardet febris? quot laceſſunt indeſinenter convulſionum inſultus? Quàm longo tempore perrennant? Quid plura? nec labori nec ſollicitudinibus parcent, ut illa ſecurè ſuperent obſtacula. Summâ cautione digitum arteriæ orificio, Albucaſis forſan ſuaſu, utiliùs ad mentem P. Æginetæ *, appoſitum quandòque tenere coguntur, ut æqualis ſtet diutiùs compreſſio, ſicque malum allevare moliuntur, quod, omiſsâ ligaturâ, certiùs averruncaſſent. Nec ſilebimus illam methodum nuperrimis hiſce temporibus propoſitam, cujus ſimplicitas ſucceſſuſque decantati ſunt; hanc, ut & recenſitas alias, explorandam judicamus. Etenim officio ſuo deficeret Medicus, qui remediorum effectus ad genuina phyſices principia non revocaret, ut exinde, & ex ſeverâ aliarum circumſtantiarum faventium vel pugnantium comparatione, de remedii pretio judicium eruat.

* In partibus ex quibus ſanguis erumpit contraria ſinibus figura conducit. Hæc autem eſt ea quæ ſurſum ſpectat ſed neque hæc immodica exiſtat; periculum eſt enim nè dolor oboriatur & vas rurſus ſanguinem fundat, nihil enim magis ſanguinis eruptiones movet & inflammationes auget quàm dolor. Verum in partibus ſanguinem fundentibus ſtatim *digitum ad oſculum ulceris circa vaſculum obde* ita ut leniter innitaris citràque dolorem premas. P. Ægin. ib.

III.

UT tutò ſiſti queat præſens hæmorrhagia, aut inſtans avertatur, plurima ſcitu ſunt neceſſaria. 1°. Noſcenda potentia, ac ſcrutandæ vires unitæ cauſarum à quibus procedit illa. 2°. Æſtimanda reſiſtentiæ ſumma harum opponenda niſui. 3°. Exactâ comparatione hæc omnia inter ſe proportionanda, & ex his in diſquiſitionem vocatis, par ne ſit an impar oppoſitus obex deducendum eſt. In genere dicere licet multos incidere caſus, in quibus reſiſtentiæ ſpecies quævis, & à fortiori plurium coadunatio ac concurſus niſum ita ſuperent, ut abſque periculo quædam ex his præſidiis negligere fas ſit, tanquàm cautionis ergò quodammodò adhibitis. In aliis ambæ hæ potentiæ ita inter ſe *æquilibrantur*, ut à cauſis accidentalibus non adauctâ impulſione ſolitâ, reſiſtentia, quæque ſit, ſuſtinendo impetui ſufficiet. Aſt non eadem ſperes ſi niſus in obſtaculum inſurgens momenti gradum adipiſcatur, tunc ad novum reſiſtentiæ gradum poſſibilem recurrendum eſt. Tertia tandem dabitur caſuum ſpecies, in quibus fieri non poterit ut reſiſtentia æquiparetur potentiæ contranitenti; cujus idcircò effectus & incommoda non poterunt declinari. Præmiſſas haſce propoſitiones elucidabit ſanè hæc Architecturæ hydraulicæ pars, quæ de ſolidiori molium, aggerum & aliorum adverſus aquarum incurſus munimentorum conſtructione præcepta tradit. Licet enim in utroque opere ab altiori loco æquè poſſit imminui liquidorum impetus & vis; attamen illud ineſt diſcriminis quod ſervetur aquis liber exitus; dum è contrà ubi hæmorrhagiæ ſiſtendæ mens eſt, nullum ſanguini per ſectam partem ſinendum erit effugium, vel ſi quid effluxerit, pro nihilo habeatur. Alia naſcitur etiam differentia ex diverſâ naturâ parietum alvei per quem utrumque liquidum decurrit; aggeres enim qui totum allidentis aquæ pondus ſuſtinent merè paſſivi ſunt, & irruenti ſolummodò reſiſtunt, quod quidem præſtant & ipſa vaſorum latera, ſed inſuper alternis percuſſionibus ex nativâ fabricâ premunt fluidum ipſa diſtendens, ejuſque preſſionem compenſant. Perpendamus nunc quænam ſit vincenda potentia; æſtimemus quanta vis ipſi inſit; qui tandem opponendus obex. 1°. Siſtendus ſanguis pulſus motu cordis ac vibratione ingeminatâ arteriarum. Alternæ hujus potentiæ momentum noſci ſupponimus, non ſecùs ac illius aug-

mentum à ſuſpenſione circuitionis ob præſentem irritationem ac dolorum ſævitatem productum. 2°. De habituali ſuo circuitu deturbandus ſanguis, ut nova reliqui fluidi derivatio inſtituatur versùs alias partes. 3°. Requiritur ut habitâ ratione hujus adventitiæ determinationis ſanguis ſibi novum ſternat iter, & mutato curſu directo, collaterales vaſorum ramos ingrediatur, ipſos ampliet & explicet ; quod abſque vividiori cordis ac arteriarum actione, vel ſummâ vaſorum laxitate fieri nequit. Quibus addatur oportet, violentior impetus, licet non continuus, à cauſis accidentalibus excitatus, ſcilicet ab animi pathematibus, inflammatione, inſomniis &c. Noſcitur facilè quanta vis inſit potentiæ, quæ continuò obſtaculum pellere aggreditur ; quâ cautione vitanda ſit ad unicum punctum niſuum collectio, & conſequenter quantùm interſit conatuum impetus inter plura dividere, uno verbo illos infringere. Prævidetur etiam qui futurus ſit hujus conſpirationis eventus, ac vis vibrationum in obſtaculum impingentium. Quantâ ergò cum prudentiâ allaborandum eſt ut à longè dividatur, temperetur, &, ut ità dicam, molliatur niſus ille non omninò tamen deſtruendus. Quò minor erit ſanguinis maſſa, eò promptiùs ac faciliùs fiet nova illius diſtributio, fiet pacatiùs, & abſque procellis eò magis pertimeſcendis, quò copioſior abundat ſanguis, vaſorum interìm obluctante liberiori diductione. Quò minor erit ſanguinis maſſa, eò debilior dabitur & cordis & arteriarum actio, ob ſtabilitam proportionem inter vires pulſantis potentiæ & corporis pulſati reſiſtentiam, ob momenti gradum ex utriuſque conſociatione conſtantem. Aliàs quò lentior, remiſſior & tranquillior horum actio, eò languidiùs arietabit fluidum in obicem oppoſitum, quem mollius lambet, etiamſi in medio ferè curſu detineatur & antequàm motûs acquiſiti integram quantitatem impenderit. Quò ſe verteret illud vitæ principium ? quid efficeret propenſio illa ſpontanea & mutuus ſingulorum organorum conſenſus ab impetum facientibus rectus, ad totius corporis conſervationem à divinâ creatoris providentiâ cuique individuo inſufflatus ; hujus agendi normam arguunt, quæ multis in caſibus prodidit ſtupenda. Sectum vas arteriale, propriæ creditum actioni, retroſiliens ad viciniores ſe recipit partes, intùs ſe abſcondit, favente quâ conſtat texturâ, & allabentem ſanguinem expellit indeſinenter ; is primum rapidè erumpit : ſegnior poſtea fit illius effluxus propter communem toti machinæ languorem & debilitatem ; animo linquitur vulneratus ; ſiſtitur ſanguis : jejuna arteriæ latera concidunt, invicem applicantur, imminuitur ſenſim vaſis *diameter* ad punctum uſque in quo ceſſat ab interno diſtenſio & *irritabilitas*, applicata latera coadunantur, obturatur cavitas & illa vaſis portio abit in ligamentum. Cæterùm ſuppreſſo ſemel ſanguine, lege quidem non abſimili ac in ſauciatis partibus carneis, reliqua ut in iiſdem vulneribus perficiuntur. Voluerunt nonnulli, à thrombo, ſeu ſanguine coagulato vas illud occludi, cum quo ipſi parietes coaleſcerent. Hujus quidem opinionis mentionem hìc per tranſennam addere ſatis erit. Illud enim non fert motûs directio, non docent ſuppurationis leges uſu receptæ ; huic adverſantur & fluidi & applicatorum natura, obſervationes à cadaveribus ſumptæ ; huic denique neutiquàm favet incumbens aneuriſmati ſpurio, ſeu vulneri arteriæ, tumor creſcens à ſanguine dimanante ac coacervato in celluloſum textum, iiſdem mutationibus obnoxio, quas patitur ſanguis ubicunquè extra vaſa diffuſus. Patet ex dictis quàm lentâ, quàm ſucceſſivâ, quàm quietâ molitione opus ſuum ſuſcipiat ac perficiat Natura ; non violentos adhibet niſus, non ponit obſtacula novas paritura tragœdias ; torrenti ambitioſè graſſanti repagula non aſtruit. Huic deliſcatulam inſtrumentorum, quorum ope medetur, compagem ac fragilitatem

innotuisse putares; hanc & proindè istorum appositioni ac stabilitati providisse, minoremque in resistentiâ fiduciam habere, quàm in virium contranitentium imminutione.

I V.

EX remediorum à Celso memoratorum expositione & à successivâ serie eorum quæ sistendæ hæmorrhagiæ causâ adhibuerunt alii, concludendum est, varias & à mente Celsi discrepantes methodos inventas fuisse, ut illicò ac quasi ad nutum voluntatis sisteretur sanguinis profusio, spe forsàn promptioris curationis ac convalescentiæ; pro nihilo intereà habitis quibus cruciabantur ægri infandis doloribus. Labori sanè parcuissent isti & ægrotantium angoribus, si quibus rationum momentis ducti fuerunt Antiqui attentè disquisivissent. Frustrà Veteres ignorantiæ & negligentiæ reos damnavit Posterorum ambitio. Hoc crimen eluitur facilè, ut pote quòd illorum artificium nixum demonstretur cognitionibus & observationibus. Credere quippè fas est quòd imminuta sanguinis copia & vasorum elasticitas facta debilis ac prostrata, atoniæ tandem species & εὐθανασίας quâ procumbit ægrotans, hæc omnia, inquam, vel leviori præsidio securitatem & palmam assignare debeant. Misericordiâ aut sollicitudine intempestivâ commotus hanc suspensionem in circuitu sanguinis, imprudenti cardiacorum usu, si non perturbes; si lautiori cibo humorum jacturam citò reparare non studeas; si nulla moveatur febris ab irritatione internâ vel externâ; si nullo tumultu percellatur tranquillitas, quam requirit Natura ut partes ad coalitionem tendentes firmet, ac tutâ obducat cicatrice, ab Antiquis usitata sufficient præsidia. Affirmare quippe non licet omnes hâc methodo olim tractatos periisse; cur ideò negaretur ille Naturæ mechanismus; cum hanc denuò similia operantem viderint oculi supra captum humanum illusioni cedere impares. Testem vocamus omni laude majorem Boerhaavium, & in probationem adducemus, quæ habet Aphorismorum n°. 160. enarrationemque ipsam Clar. Wan-Swieten ad hunc locum. Ast sanguini relinque impetum, quem mutuatur vel à nimiâ quantitate, vel ab accelerato motu circuitûs, qui retardationem ipsius sequitur, vel à partium nervearum irritatione; frustrà ipsum furentem subitò frænare cupies, aut minori spatio continere; tunc enim temporis, quidquid apponetur obicis, pulsabit, ac injectas franget ille compedes; fluctibus, causticorum actualium vim extinguet; vasorum orificiis adnata quolibet momento tolletur crusta aut tenaciùs adhærens suâ præsentiâ molestabit; exsiccatæ dilacerabuntur partes. Arteriæ igitur coalitionem & obturationem nil efficaciùs promovet & proindè sanguinem sistit, quàm ex absolutâ debilitate quies, quâ durante, vulneratus nullos persentit cruciatus, & in ipso mortis limine ferè crederetur, quod Græci voce εὐθανασία significant.* Verum ut status huic similis obtineatur, omnimoda requiritur quies, doloris absentia; absit inflammatio; pruritus nullus, nulla *eschara*. Conducunt ergò somnus, vasorum depletio, laxatio, victus tenuis, mollis lectus, situs corporis accommodatus, calor *athmosphera* ad sexagenta circiter gradus thermometri Farenhetiani temperatus. Præmissis autem sanguinis missionibus pro ratione virium, illa quies conciliabitur usu opii in menstruo appropriato soluti & ipso cortice peruviano prudenter associato, qui febrim, perpetuam puris scaturiginem, arcebit. Fasciæ autem juxtà ritum eidem scopo respondentem disponantur. Exulent ergò astringentia, comprimentia: exulent cauteria, & olea ardentia, quæ comburendo gangrænam inducunt & destruendo noxia & *contrariantia* Naturæ habenda sunt; exulent ligaturæ cujuscunque speciei, quibus semper inflammatio, dolor, convulsio, nova febris ex puncturâ succedunt, & ex iis consectaria, suppurationes abnormes & gangræna. Sic inanita vasa collabun-

* Vide Sueton. ad Cæsar. Aug. vers. fin.

tur & compinguntur; perit omnino cavitas. Id probat canalis arteriosus sanguini in adultis impervius, & in ligamenti naturam conversus; probant vasa umbilicalia, etiam post horariam compressionem absque ligaturâ aut post molles morsiunculas, qualiter in brutis, sanguini aditum denegantia, & solidescentia. Quod & simul in memoriam revocare debet, quantis doloribus prematur infans, quanto labore habitualis mutetur sanguinis circuitus, eveniat nova distributio. Nec est cur coerciti sanguinis commodum ad sympathicæ aut specificæ virtutis arcana referamus, ut forsàn vellent nonnulli, in gratiam nuperrimè inventi remedii, quod desumitur ex Agarico querno pedis equini facie J. R. H. Hujus frustum, post aliqualem mundationem, arteriæ orificio imponitur, cui alterum sternitur & ambo sic posita deligatione idoneâ in situ continentur. Huic methodo pervicaciores cessuras hæmorrhagias, & feliciter coalitura vasorum orificia contendunt. Sed quonam mechanismo id assequantur? Num à naturâ fungi illius, & ab ipsius virtute intrinsecâ id obtineant? Nonnè potius propter salutarem vasorum depletionem & horum laxationem absolutam, nullâ stimuli molestiâ ad contractiones & convulsivos motus excitam? Nonnè propter mollem vasorum compressionem & corporis incumbentis liberam intimioremque applicationem? Quod æquè salubriter præstarent pellis Rupicapriæ aut corii Vri Bubali laciniæ, ad flexilitatem & mollitudinem Agarici paratæ. Nonnè demùm ex immunitate, aut veriùs ex liberatione ab omnibus illis angoribus ac cruciatibus quibus ægrescit vulneratus, vel dum applicantur recensita remedia Chirurgica, vel dum suâ præsentiâ suisque effectibus vim inferunt toti machinæ? Id dijudicandum relinquimus illis, quibus cognita sunt genuina physices principia, perspectæ sunt animalis œconomiæ leges, tutum est & certum iter per observationes & experimenta. Interea tentamen illud novum adhibitæ vel Antiquitùs Medicinali hæmorrhagiarum curæ lucem ac certudinem affundere confidenter agnoscemus.

V.

ETIAM ipsa ratio sui juris facta primâ fronte meliora non videt, non probat, non sequitur; quidni æmulatio cæteros inter cupiditatum tumultus? Mirandum igitur non est, si Antiquorum Medicina post elapsa sæcula ex oblivionis caligine emergens, & ut plurimùm novitatis larvâ abscondita, tam anxiè ad suos authores referatur, & debitum favorem adipiscatur. Sua fuerunt nostratibus quoque, non secùs ac Græcis, heroica tempora, artium primordia & quasi incunabula; fuit ipsis sua ab antiquo Chirurgia, ad quam excolendam, tardam contulerunt operam tum Græcorum, tum Latinorum scripta, paucis tunc familiaria. Proindè nemo est qui non perspiciat quanto cum labore in honorem redierit hæmorrhagiarum medela, quæ apud veteres Medicos vigebat. Minùs insuper arridet medicina illa, quòd nimis otiosa videatur, sitque potiùs Naturæ comtemplatio & meditatio, uno verbo ars muta, quàm sagacitatis, industriæ quin & audaciæ specimen, fructus & gloria. Æmulum naturæ operantis artificem non solùm Naturam imitari decet, juxta quosdam, sed & illam pulchro ausu vincere. Objicient illi thrasonicè ægris inductam ad plures annos, expositâ à nobis methodo, solidorum debilitatem. Objicient liquidorum jacturam, vires enervatas, languoremque totius machinæ multis ægritudinibus infestum. Ex adverso opponent promptam, expeditam & vegetam aliâ methodo curatorum relevationem, quæ exanthlatos labores gravi usurâ rependit. Utinam promissis staret fides, ipsaque vota implerentur! Verùm quod aliter eveniat, fateri cogunt recensita incommoda, quæ varias methodos chirurgicas sequi superiùs annotavimus, & ad integram sanitatem ægri ci-

tiùs non reduces. Præterea quis non anteponet placidam & tranquillam Naturæ veterisque Medicinæ serenitatem violentis illis conatibus dirisque cruciatibus, quamvis æquè infida foret, impotens & incerta, & ipsam non confirmarent ratio, experientia, & analogia. Non enim absolutè vetat arteriarum in artubus *diameter*, ne adversùs externas illas hæmorrhagias valeant auxilia, quæ feliciter sanguinem ex vasis abditis, & immediatam medelam renuentibus sistunt. Quotidiè hâc arte saliens ex pulmonum vasis cruor propter vitium internum aut vulnus ab extrinseco illatum, reprimitur, licèt spem resecare deberet perpetuus pulmonis motus. Infelici ictu pertusa arteria ad flexum cubiti repens, imposito papyro dentibus priùs commolito & salivâ subacto, conspirante placido sanguinis cursu, & commodâ deligatione quotidiè coalescit absque posteriore infortunio. In his casibus vividè elucet Naturæ medentis potentia, simpliciori artificio suffulta; celebratur ab omnibus; sed accurata & fidelis hujus imitatio verius quid præcineret auribus, utilius aliquid spiraret ad ægrorum salutem. Semper-ne artis perfectio & laus reponetur in inventis, quæ Naturæ vim inferunt, eique è directo adversantur? Reverà momento sanguinem sistunt, opus Antiquis impossibile aut intentatum. Verùm rapidi & inauditi successus non sunt semper lætiores diuturnioresque; suâ ipsâ deteruntur pernicitate; sæpè sæpiùs præcox famæ desiderium nova fit calamitas, quæ ipsius germen suffocat & comprimit. Terrori locum non sinat ægrorum constantia; illorum animos sustentent & erigant Medicorum virtus & confidentia; quantum à Naturæ beneficentiâ sperandum sit palàm fiet; minùs audacter & inconsultò artis præsidiis occurrent malo; quid valeant ambo, noscent intimiùs, feliciores erunt, & nobiscum concludent;

Ergò ad sistendam membrorum rescisioni supervenientem hæmorrhagiam, datur artificium tutius vasorum ligaturâ.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Dionysius-Pautier de La Breuille.

M. Jacobus-Laurentius Mauroy.

M. Natalis-Andreas-Joannes-Baptista Chesneau.

M. Joannes-Franciscus Paris.

M. Dionysius-Claudius Doulcet.

M. Bartholomæus-Tussanus le Clerc, Medicus Regis ordinarius.

M. Henricus Besnier, Rei Herbariæ Professor.

M. Joannes Besse, Dotariæ Hispaniarum Reginæ, dùm viveret, Medicus Primarius.

M. Antonius de Jussieu, Regi à Consiliis & Secretis, Regiæ Scientiarum Academiæ, Regiarumque Societatum Angliæ & Prussiæ Socius, Botanices in Horto Regis Professor ac Demonstrator.

Proponebat Parisiis LUDOVICUS-PETRUS-FELIX-RENATUS LE THIEULLIER, Parisinus, saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus, A. R. S. H. 1752, A SEXTA AD MERIDIEM.

Typis QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1752.